

PZU

Celowość jako przesłanka wymiany danych w zakresie przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej – uwagi praktyczne w aspekcie standardów tej wymiany

Jacek Jurzyk

Dyrektor ds. Strategii Bezpieczeństwa i Przeciwdziałania
Przestępczości

Biuro Bezpieczeństwa PZU SA / PZU Życie SA

Warszawa, 15 kwietnia 2011 r.

Tajemnica ubezpieczeniowa

Definicja:

- art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej

**wszystkie informacje związane ze
stosunkiem prawnym wynikającym z umowy
ubezpieczenia**

Podmiotowy zakres obowiązywania

- osoby świadczące pracę w ramach stosunku pracy
- osoby i podmioty świadczące usługi na rzecz ubezpieczyciela na podstawie umów cywilnych

Czasowy zakres obowiązywania

- nieograniczony czasowo zakres ochrony

Warszawa, 15 kwietnia 2011 r.

Tajemnica ubezpieczeniowa

Obowiązek zachowania tajemnicy ubezpieczeniowej:

- art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej

Szczególne źródła obowiązku:

- art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym – agenci ubezpieczeniowi; brokerzy ubezpieczeniowi (art. 26 ust.1 pkt 3 tej ustawy)
- art. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

Tajemnica ubezpieczeniowa

Tajemnicę ubezpieczeniową stanowią, w szczególności informacje:

- umowa ubezpieczenia (jako integralna całość)
- informacje powiązane z umową ubezpieczenia, zawarte w innych dokumentach bądź bazach danych
- o podmiotach stosunku prawnego z umowy ubezpieczenia
- informacje o właściwościach, cechach ubezpieczonego i przedmiotu ubezpieczenia
- o składce, świadczeniu, odszkodowaniu
- indywidualne postanowienia i warunki umowy

Tajemnica ubezpieczeniowa

Tajemnicę ubezpieczeniową stanowią, w szczególności informacje (c.d.):

- fakt udzielenia ochrony ubezpieczeniowej, braku takiej ochrony lub ubiegania się o udzielenie tej ochrony
- z każdego etapu bytu prawnego umowy ubezpieczenia (zawarcie, wykonanie, etap powykonawczy)
- związane z rozstrzygnięciem sporów wynikających z umowy ubezpieczenia
- dotyczące umów ubezpieczenia z działu I i II
- stanowiące dane osobowe (spełniające jeden z warunków bytu tajemnicy ubezpieczeniowej)

Tajemnica ubezpieczeniowa

Tajemnicy ubezpieczeniowej nie stanowią, w szczególności informacje:

- nie związane z umową ubezpieczenia
- warunki ubezpieczenia nie mające charakteru indywidualnego
- cechy przedmiotu ubezpieczenia określone abstrakcyjnie
- zasady zawierania umów ubezpieczenia
- zasady obsługi ubezpieczeń i likwidacji szkód/świadczeń
- odseparowane od źródła danych
- z innych obszarów działalności ubezpieczyciela

Tajemnica ubezpieczeniowa

Odpowiedzialność za naruszenie tajemnicy ubezpieczeniowej:

- odpowiedzialność karna – art. 232 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ewentualnie z art. 266 par. 1 k.k.
- odpowiedzialność cywilna (deliktowa i kontraktowa)
- odpowiedzialność za „delikt administracyjny”
- odpowiedzialność za czyn nieuczciwej konkurencji
- odpowiedzialność z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych
- odpowiedzialność z ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary
- odpowiedzialność pracownicza z kodeksu pracy

Przesłanki wymiany informacji chronionej do celów przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej

---

Art. 19. ust. 2 pkt 22 ustawy o działalności ubezpieczeniowej

Art. 19. ust. 2. „Zakaz o którym mowa w ust. 1 [tajemnica ubezpieczeniowa], nie dotyczy informacji udzielanych na wniosek:

(...)

22) innego zakładu ubezpieczeń, w zakresie niezbędnym dla przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej (...)

Udostępnienie tajemnicy ubezpieczeniowej do celów przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej

---

Przesłanki udostępnienia danych chronionych tajemnicą ubezpieczeniową dla celów związanych z przeciwdziałaniem przestępczości ubezpieczeniowej:

- zakres podmiotowy
- wymogi formalne (wnioskowość)
- zakres przedmiotowy
- celowość (sensu largo):
  - ✓ wyłącznie w celu przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej
  - ✓ w niezbędnym zakresie
  - ✓ wiarygodność i zasadność

Uwagi praktyczne dot. stosowania przesłanki celowości

Prawidłowa interpretacja pojęcia „przeciwdziałanie przestępczości ubezpieczeniowej”:

- brak legalnej definicji w prawie karnym pojęcia „przestępczość ubezpieczeniowa”
- ryzyko nietrafności zastosowanej wykładni pojęcia „przestępczość ubezpieczeniowa”
- ryzyko przekroczenia wykładni określenia „przeciwdziałanie przestępczości ubezpieczeniowej”
- ✓ uprzedniość przypuszczenia wystąpienia przestępstwa
- ✓ przeciwdziałanie a zapobieganie
- ✓ ograniczenie się wyłącznie do działań cywilnoprawnych w przypadku przestępstwa

Uwagi praktyczne dot. stosowania przesłanki celowości

Właściwe stosowanie wymogów niezbędności, wiarygodności i zasadności

- obowiązek zakładu - wnioskodawcy wykazania niezbędności wnioskowanych danych dla przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej
- obowiązek zakładu – wnioskodawcy uzasadnienia potrzeby posiadania danych oraz przedstawienia tego w sposób wiarygodny, ale bez konieczności dowodzenia
- uprawnienie zakładu – adresata do weryfikacji wymogów niezbędności, wiarygodności i zasadności
- uprawnienie zakładu – adresata do informacji zwrotnej o sposobie wykorzystania przekazanych danych

Uwagi praktyczne dot. stosowania przesłanki celowości

Wymóg o charakterze generalnym dla standardów wymiany informacji chronionej tajemnicą ubezpieczeniową:

rygorystyczne respektowanie restrykcyjnego charakteru tajemnicy ubezpieczeniowej

W szczególności poprzez:

- zakaz stosowania wykładni rozszerzającej wyłączeń od obowiązku ochrony tajemnicy ubezpieczeniowej
- unikanie sytuacji domniemań, co do uprawnienia wnioskodawcy lub celowości jego wniosku
- zakaz pozornego wykorzystywania przesłanki celowościowej

Uwagi końcowe

Trafnym i jak najbardziej aktualnym dla działalności zakładów ubezpieczeń i tajemnicy ubezpieczeniowej jest następująca teza z postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 marca 2009 r. (syg. akt II Akz 111/09, LEX 530995)

„Tajemnica bankowa chroni dane wrażliwe. Przepisy, które zezwalają na uchylenie tajemnicy bankowej, zawsze winny być interpretowane rygorystycznie, a wszelkie wątpliwości co do istnienia przesłanek do uchylenia przedmiotowej tajemnicy muszą być rozstrzygane w kierunku ochrony tych danych.”

„To wnioskodawcę obciąża wykazanie okoliczności uzasadniających potrzebę udostępnienia żądanych informacji.”

Celowość jako przesłanka wymiany danych w zakresie przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej – uwagi praktyczne w aspekcie standardów tej wymiany

---

Dziękuję za uwagę

Jacek Jurzyk

PZU SA/PZU Życie SA

jjurzyk@pzu.pl

Warszawa, 15 kwietnia 2011 r.